

İNSAN HAKLARI BÜLTENİ

8 MART 2006 ÖZEL SAYI 2006/1

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

8 MART 1857'DEN BU YANA KADININ YÜRÜTTÜĞÜ MÜCADELE ONURLU BİR VAROLUŞ MÜCADELESİDİR!

1857'de New York' da dokuma işçisi kadınların başlattığı mücadele bugün dünyanın birçok yerinde kadınların kimlik, sosyal statü, şiddete karşı, kadın ticaretine, zorunlu göçe, tecavüzlere karşı devam etmektedir. İplik işçisi kadınların daha iyi bir yaşam için başlattıkları direniş bugün, 149. yılında. 8 Mart'da "eşit işe eşit ücret" ve sağlıklı çalışma koşulları talebiyle başlattıkları bu mücadele çeşitlenerek, kadınların uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak her coğrafyada farklı isimler altında sürdürülmektedir.

Dünyanın dört bir yanında, binlerce yıldır, kadına hükmeden ve onu yok sayan erkek egemen anlayış var olmuştur. Yüzyıllardır erkek egemen sistem ,cinsler arasındaki yaşanan eşitsizlikleri beslemiş ve şiddet neredeyse kadınların kaçınamayacakları "kader" haline gelmiştir. Küreselleşme ile birlikte, yolsuzluk, yoksulluk, işsizlik, doğal afetler, zorunlu göç, etnik çatışmalar, savaşlar, kadın ticareti, kısacası şiddetle ve ayrımcılıkla bütünleşmiş erkek egemen sistemin politikaları kadınları derinden etkilemekte ve kapitalist küreselleşme her gün kendini yeniden üreterek ve daha da güçlendirerek kadın aleyhine sonuçlar doğurmaya devam etmektedir. Neo-liberal politikaların beraberinde getirdiği özelleştirme, işten çıkarmalar, eşit işe eşitsiz ücret, kadınların en temel ve insani hakları olan eğitim,sağlık,sosyal güvenlik alanlarından dışlanmalarına neden olmakta ve kadınları eve hapsedmeye yol açmaktadır.

İkinci Dünya savaşından bu yana yaşanan bölgesel ve iç savaşta yaşamını yitiren insan sayısının dünya savaşlarında yaşamını yitirenlerin sayısından daha fazla olması, şiddet, inkar ve yok sayma temelli militarist erkek egemen sistemin insanlığa neler kaybettirdiğini gözler önüne sermektedir. Savaşların ve çatışmaların birinci mağduru oldukları için, kadınların her zamankinden daha fazla temel haklarına sahip çıkmaları, insanlığa karşı işlenen suçlarla mücadele anlamına da gelecektir. 149 yıldan bugüne kadının yürütmüş olduğu temel hak ve özgürlük mücadelesini insanlaşma mücadelesi olarak görüyor ve insan hakları savunucularının ellerindeki ihlal verilerine bakınca bu mücadelenin daha fazla yükseltilmesi çağrısında bir kez daha bulunuyoruz!

YOKSULLUK VE KADIN

İnsan hakları savunucuları, yoksulluğu en temel insan hakkı ihlallerinden kabul etmektedir. Zorla yerinden edilen göç mağduru kadınlar, yoksulluk, sosyal entegrasyon, aile içi şiddet, fuhuş, eğitimsizlik, kimliksizlik, aidiyetsizlik, kendini ifade edememe gibi bir çok sorunu yaşamaktadırlar. Kadınlar, göç ettikleri yerlerde ekonomik ve sosyal birçok sorunla boğuşmak zorunda kalmakta ve yaşadıkları travma sonucunda "son isyan" olan intihara yönelmektedirler. Özellikle son aylarda başta Batman olmak üzere Bölgede yeniden kadın intiharlarının gündemleşmesi, acil olarak bu sorunsalın üzerine gidilmesi gerektiğini ve en sonuç alıcı çözümlerin derhal hayata geçmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Kadın intiharları sosyal, ekonomik ve cinsiyetçi baskı koşulları ile birlikte yoksulluğun ve genel şiddet ortamının bir sonucudur. ABD askerlerinin Afganistan savaşından döner dönmez artış gösteren kadın katliamları, militarizmin ve her türlü şiddet ve ayrımcılığın yaşatıldığı bir ortamda kadının insan haklarından, özgürleşmeden, kadın-erkek eşitliğinden bahsetmenin imkansızlığını bir kez daha ortaya koymuştur.

KADININ İNSAN HAKLARI, TEMEL İNSAN HAKLARIDIR !

KADINA YÖNELİK ŞİDDET, BİR İNSANLIK ŞUÇUDUR !

Kadına yönelik şiddet, kadının fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik olarak zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan, bu tip hareketlerin tehdidini, baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, ister toplum önünde, ister özel hayatta, isterse kamusal mekanlarda meydana gelmiş olsun, kadına dair gerçekleşen her türlü şiddet anlamına gelmektedir. Kadına yönelik şiddet, hem kadınların insan haklarını ve temel özgürlüklerini kullanmalarını engellemekte, hem de bu hakları ihlal etmektedir. Bu bağlamda kadına yönelik şiddet biçimleri şöyle sıralanabilir:

- Ev içinde meydana gelen fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddet, kız çocuklarının cinsel istismarı, evde cinsel taciz ve tecavüze maruz kalmaları, zorla evlendirme, tecavüz faili ile evlenmeye zorlanma, zorla bekaret kontrolü ve bununla bağlantılı şiddet, evlilikte tecavüz, kadın sağlığına zarar veren diğer uygulamalar.
- "Namus" adına gerçekleşen kadın katliamları.
- İşyerinde, eğitim kurumlarında, toplum içinde tecavüz, cinsel taciz, sarkıntılık gibi fiziksel ve psikolojik şiddet, fuhuşa zorlama.
- Gözaltı merkezlerinde ve gözaltı merkezleri dışında güvenlik görevlilerince gerçekleştirilen her türlü cinsel şiddet filleri (tejavüz, sözle ve fiziki cinsel taciz, zorla bekaret kontrolü).
- Silahlı çatışma durumlarında kadının insan haklarının ihlal edilmesi, tecavüz ve cinsel taciz uygulamaları.
- Zorla kısırlaştırma ve düşüğe zorlama, zorla doğum kontrol uygulaması.
- Kadının giysi seçiminde zorlamaya tabi tutulması ve başörtü yasağı uygulaması.

Cinsiyete dayalı şiddet, uluslararası sözleşmeler yoluyla korunan evrensel insan haklarının ihlalidir. BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi kişinin yaşama hakkını, özgür ve güvende oluşunu ve hiç kimsenin şiddet, işkence, insanlık dışı ve aşağılayıcı davranışlara maruz bırakılmayacağını belirtir. 1995 Pekin Eylem Deklarasyonu'nda ise kadına yönelik şiddet; dayak dahil aile içinde meydana gelen fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet, evdeki kız çocuklarının cinsel istismarı, çeyizle bağlantılı şiddet, evlilikte tecavüz, kadınların zararına olan diğer tüm geleneksel uygulamalara dikkat çeker.

Nerede olursa olsun devletin yürüttüğü veya göz yumduğu fiziksel, cinsel, psikolojik şiddet karşısında devletler önlem almalıdır. Devletler hem özel hem de kamusal alanda mevcut olan hiçbir şiddet türünü görmezden gelemezler; aksi durumda cinsiyete dayalı şiddet süreklilik arz eder. Bu nedenle kadına yönelik şiddet, hiçbir gerekçeyle gelenek, görenek, din, kültür, politik iktidarla mazur gösterilmemeli, temel hak ve özgürlüklerin ihlali olarak değerlendirilmeli ve buna dair sürekli önlemler alınmalıdır. Ülkemizde 20 yıl boyunca süregelen silahlı çatışma süresince, köy yakmalar ve zorunlu göç, gözaltında cinsel şiddet, gözaltında zorla kayıplar, faili gizlenen cinayet gibi insanlığa karşı işlenen suçlar kapsamına giren ihlaller yaşanmış ve bu ihlal alanlarında yine dünyanın diğer çatışmalı bölgelerinde olduğu gibi, kadın birinci mağdur olarak çıkmıştır. Özellikle muhalif kadınların gözaltı merkezleri ya da gözaltı merkezlerinin dışında güvenlik görevlilerinin cinsel şiddetine maruz kalmaları en son İstanbul'da sivil güvenlik görevlileri tarafından tecavüze uğrayan S.A örneğinde olduğu gibi, kadını sindirmeye ve toplumsal mücadeleden alıkoymaya yönelik girişimler olduğu için İHD'li kadınlar bu vakada da failerin yargılanıp hak ettikleri cezaya çarptırılmalarına kadar sürecin takipçisini olacaklarını bir kez daha ifade etmektedirler.

Dünyanın her yerinde kadınlar şiddeti çeşitli biçimlerde yaşayan kadınların başta yaşam hakları olmak üzere diğer hakları sürekli ve sistematik olarak ihlal edilmektedir. Sadece birkaç örnek vermek gerekirse;

- Fransa'da kadınların %95'i şiddet mağdurudur.
- Hindistan'da yılda yaklaşık 5.000 kadın çeyiz yüzünden öldürülmektedir
- Yemen'de kadın cinayetleri kaza sayılmaktadır.
- ABD'de her 15 saniyede 1 kadın fiziksel şiddete maruz kalmaktadır.

İHD' nin 2005 yılı verilerine göre ülkemizde kadına yönelik gerçekleşen şiddet olayları aşağıdaki gibidir.

Namus Gerekeçeli Saldırılarda:

Yaşamını yitiren kadın sayısı: 44

Yaralanan kadın sayısı: 15

Ev içi şiddete uğrayarak

Yaşamını yitiren kadın sayısı: 116

Yaralanan kadın sayısı: 99

Kamusal alanda şiddete uğrayarak

Yaşamını yitiren kadın sayısı: 37

Yaralanan kadın sayısı: 45

İntihar girişiminde bulunarak

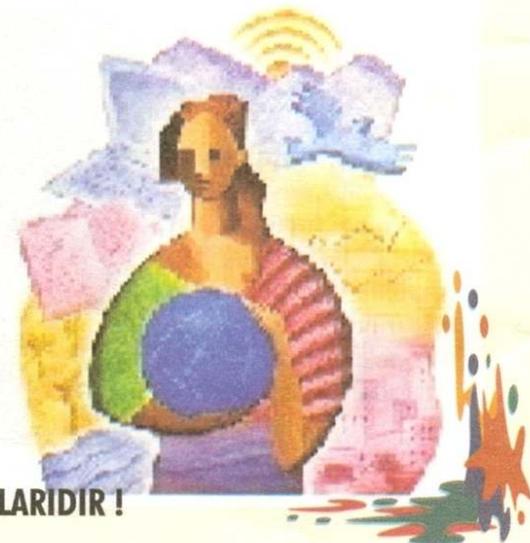
Yaşamını yitiren kadın sayısı: 30

Yaralanan kadın sayısı: 10

Taciz ve Tecavüze uğrayan kadın sayısı (ev içi, kamusal alan): 44

Zorla Fuhuş yaptırılma kadın sayısı: 33

Kuşkulu kadın ölümler: 28

KADININ İNSAN HAKLARI, TEMEL İNSAN HAKLARIDIR !

Tablodan da görüleceği gibi kadına yönelik şiddetle ilgili veriler, ihlallerin sadece ulaşabildiğimiz, görünen kısmıdır. Kadınlar bu yaygın ve sistematik şiddet karşısında geçici veya kalıcı çözümlerden yoksun oldukları için, başvurabilecek idari ve adli mekanizmalar etkili ve yeterli olmadığı için, kadının rehabilite edileceği ve üretim ilişkilerine yönlendirileceği sığınma evleri ve danışma merkezlerinin sayısı oldukça yetersiz olduğu için, kadının insan hakları sistematik olarak ihlal edilmeye devam etmektedir.

TALEPLERİMİZ

Kadına yönelik her türlü şiddet, temel insan hakkı ihlalidir. Devlet CEDAW, Uluslar arası Sivil ve Politik Haklar Sözleşmesi, İHEB, Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi ve Pekin Deklarasyonuna saygı göstermeli ve gereklerini yerine getirmelidir. Bu bağlamda;

- Kadının yaşam hakkını güvence altına alan, rehabilite olanaklarına sahip kadın sığınma evlerinin sayısı derhal yeterli düzeye ulaştırılmalıdır;
- Cinsel şiddet suçlarında sadece fiziksel raporların delil kabul edilmesi, suçun failinin cezasız kalması sonucunu doğurmaktadır. Cinsel şiddet suçlarında psikolojik raporlar ve alternatif tıbbi raporlar da hukuki delil olarak kabul edilmelidir.
- Başörtüsü yasağı ciddi bir hak ihlalidir. Kamusal yaşamda, eğitim alanında ve yaşamın tüm alanlarında başörtüsü yasağı derhal kaldırılmalıdır.
- Toplumsal cinsiyet, şiddet konusunda ilkokuldan başlayarak eğitim programlarına yer verilmeli, şiddetin insanlık suçu olduğu anlatılmalıdır.
- Medyada kadına yönelik şiddetle ilgili eğitici yayınlar yapılmalı.
- Kadının ev içi emeğinin görünür kılınması konusunda politikalar üretilmeli.
- Askeri harcamalara ayrılan kaynaklar, eğitim, sağlık, kültürel, çevre çalışmalarına ayrılmalıdır.
- Ülkemizde farklı etnisitelere mensup kadınların ana dille öğrenim/egitim hakkı kapsamında programlar hayata geçirilmelidir.
- Engelli kadınlara eğitim, sağlık, kamusal alana erişiminin sağlanabilmesi için derhal önlemler alınması.
- Siyasete girmek isteyen kadınlara eğitim verilmeli, siyasete girmeleri teşvik edilmeli, siyasi partilerde kota uygulaması seçilebilir. Bir noktada olmalıdır.
- 8 Mart resmi tatil günü ilan edilmelidir.
- Devlet altına imza koyduğu uluslararası sözleşme hükümlerinin gereklerini yerine getirmeli buna dair politikalar geliştirmelidir.
- Kadın-erkek eşitliği sağlanması için tedbirler almalı, pozitif ayrımcı düzenlemeler yapılmalıdır.

İHD' li kadınlar olarak, savaşların yaşanmadığı, eşit, özgür, kalıcı barışın sağlandığı, insan hakları ve demokrasinin tümüyle uygulandığı, kadın erkek eşitliğine dayalı bir dünyanın mümkün olduğuna inanmaktayız.

Şiddetsiz sömürsüz bir dünya özlemiyle...

YAŞASIN 8 MART!

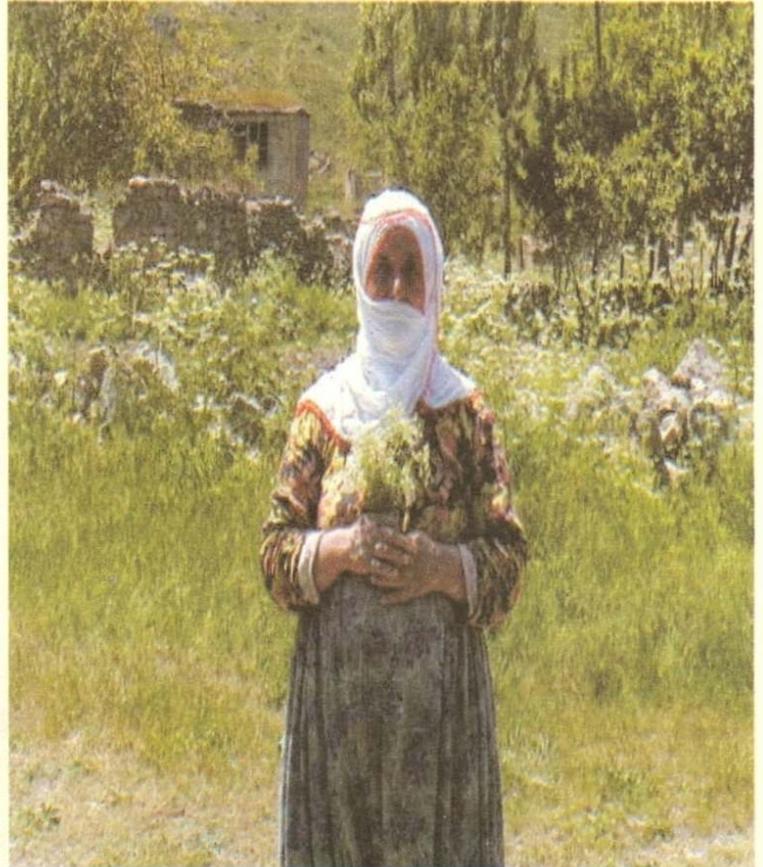
**CİNSEL, SINIFSA, ULUSAL SÖMÜRÜYE
SON !**

ŞİDDETSİZ BİR DÜNYA MÜMKÜN !

**KADINA YÖNELİK ŞİDDET BİR İNSANLIK
SUÇUDUR !**

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI !

**KADININ İNSAN HAKKI TEMEL İNSAN
HAKKIDIR !**

DAHA NE KADAR GÖRMEZDEN GELEBİLİRİZ?

Yeni bir 8 Mart. Kadınlar, şiddete, sömürüye, eşitsizliğe karşı mücadelelerini daha görünür kılmak için hep birlikte meydanları dolduracaklar. Ama bu yıl da kadın engelliler unutulmaya mahkum görünüyor. Aşağıda sunulan veriler, gözardı ettiğimiz, uğradıkları mağduriyetleri kendi mağduriyetimiz haline getiremediğimiz Türkiye'deki kadın engellilere ait.

Eğitime erişemeyen kadın engelliler

Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ve zihinsel engelli olup okuma yazma bilmeyen kadın oranı %51,26
Süreğen hastalıklara sahip olup okuma yazma bilmeyen kadın oranı: %37,33

Sağlık hizmetlerine erişemeyen kadın engelliler:

Ortopedik engelli: %42,64
Görme engelli: %40,70
İşitme engelli: %44,61
Dil ve konuşma engelli: 65,74
Zihinsel engelli: 55,48

İşsizlik Oranı

Ortopedik, Görme, işitme, dil ve konuşma ve zihinsel engelli: %21,54
Süreğen hastalığa sahip kadın: %12,84

İşgücüne katılmayan kadın engelli

Ortopedik, Görme, işitme, dil ve konuşma ve zihinsel engelli: %93,29
Süreğen hastalığa sahip kadın: %92,79

Kadına Karşı Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesinin (KATS) ayrımcılığı düzenleyen 2. maddesi çerçevesinde taraf Devletler, erkeklerle engelli kadınlar arasındaki eşitlik ilkesini kendi ulusal anayasalarına ve diğer yasalara yerleştirmek ve bu ilkenin uygulanmasını güvence altına alma sorumluluğuna sahiptir.

Bu çerçevede Türkiye,

- Yasal ve diğer önlemleri ve yaptırımları da alarak engelli kadınlar dahil olmak üzere kadınlara karşı ayrımcılığı yasaklamalıdır.
- Engelli kadınlar da dahil olmak üzere kadınların; erkeklerin sahip olduğu haklara eşit haklarının yasa korunmasına sahip olmasını ve yetkili ulusal mahkemeler ve diğer kamu kuruluşları aracılığıyla ayrımcılığa karşı korunmasını güvence altına almalıdır.
- Engelli kadınlar da dahil olmak üzere kadına karşı her türlü ayrımcı fiili engellemeli ve diğer bütün kamu kuruluşlarının da böyle yapmasını sağlamalıdır.
- Mevzuat da dahil olmak üzere tüm uygun tedbirleri alarak, engelli kadına karşı ayrımcılığa yol veren mevcut kanunları, düzenleme, Gelenek ve uygulamaları ortan kaldırılmalı ya da değiştirmelidir.

Engelli kadınlar bağlamında Devletin genel yükümlülükleri

KATS'in 2. maddesi Devletlerin genel yükümlülüğünü belirler.

Madde 2:

Taraf Devletler, kadınlara karşı her türlü ayrımcı, tüm uygun yollardan yararlanarak ve gecikmeksizin kadınlara karşı ayrımcı ortadan kaldırmaya bir politika izlemeyi kabul eder ve bu amaçla aşağıdaki hususları taahhüt ederler:

- Kadın ile erkek eşitliği ilkesini kendi ulusal anayasalarına ve diğer ilgili yasalara, henüz girmemişse dahil etmeyi ve yasalar ile ve diğer uygun yollarla bu ilkenin uygulanmasını sağlamayı,
- Kadınlara karşı her türlü ayrımcı hareket ve gerekli yerlerde müeyyideler de ihtiva eden yasal ve diğer uygun önlemleri kabul etmeyi,
- Kadın haklarının erkeklerle eşit olarak yasal himayesini tesis etmeyi ve yetkili ulusal mahkemeler ve diğer kamu kuruluşları aracılığıyla kadınların her türlü ayrımcı karşı etkin himayesini sağlamayı,
- Kadınlara karşı herhangi bir ayrımcı hareket yapılmasından veya uygulanmasından kaçınmayı ve kamu yetkilileri ile kuruluşlarının bu yükümlülüğe uyumlu olarak hareket etmelerini sağlamayı,
- Herhangi bir kişi, kuruluş veya teşebbüsün kadınlara karşı ayırım yapmasını önlemek için bütün uygun önlemleri almayı,
- Kadınlara karşı ayrımcılık teşkil eden mevcut yasa, yönetmelik, adet ve uygulamaları, tadil veya feshetmek için yasal düzenlemeler de dahil gerekli bütün uygun önlemleri almayı,
- Kadınlara karşı ayrımcılık teşkil eden bütün Ulusal cezai hükümleri ilga etmeyi.

Hem kadın oldukları için hem de engelli oldukları için çifte ayrımcılığa uğrayan kadın engellileri, onların sorunlarını daha görünür kılmak, onlarla dayanışmak, maruz kaldıkları ayrımcılığa hep birlikte karşı çıkmak önce biz kadınların görevi. **KADIN ENGELLİLER BİZİ BEKLİYOR.....**

İNSAN HAKLARI BÜLTENİ 8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ ÖZEL SAYISI

İHD Adına Sahibi: Yusuf ALATAŞ (Genel Başkan) - Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Nejat TAŞTAN

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

Tunalı Hilmi Caddesi, No: 104/4 Kavaklıdere - ANKARA - Tel/Faks: (0312) 466 49 13

ÜCRETSİZDİR